

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БК 12. БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Освітня програма Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Бізнес-планування
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Мацола С.М.
Контактний телефон викладача	+38(095)716 72 49
E-mail викладача	solomiia.matsola@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=98&id_cou=8636
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Процес планування є невід’ємним елементом управління та полягає у зменшенні рівня невизначеності підприємницької діяльності та забезпеченні життєздатності підприємства. Особливо важливим є бізнес-планування господарської діяльності на сучасному етапі розвитку економіки, адже об’єктивно посилюється потреба в більш детальному та комплексному впровадженні сучасних елементів планування за для забезпечення життєздатності та планової конкурентоспроможності підприємства в умовах глобалізації економіки.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Бізнес-планування» є формування у студентів системи теоретичних знань і набуття практичних навичок щодо розробки бізнес-планів та використання їх в якості інструменту стратегічного управління підприємницькою діяльністю в умовах глобалізації економіки та бізнесу.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
Програмні компетентності	
<p>КК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук</p> <p>ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.</p> <p>СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p>	
Програмні результати навчання	
<p>ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p> <p>ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p>	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу - 90 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин

лекції		12				
практичні		18				
самостійна робота		60				
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий			
5	073 Менеджмент	третій	вибірковий			
Тематика курсу						
Тема, план		Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Сутність та цілі бізнес-планування</p> <p>Сутнісна характеристика бізнес-планування. Функції та цілі розробки бізнес-плану. Формування інформаційного поля бізнес-плану Загальна методологія розробки бізнес-плану</p>		Лекція, практичне заняття	[1,2,3,6]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до практично го заняття,	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 2. Структура та етапи розробки бізнес-плану</p> <p>Структура бізнес-плану. Правила оформлення бізнес-плану. Початкова стадія. Розробка комерційної ідеї. Підготовча стадія. Розробка стратегії майбутнього бізнесу.</p>		Лекція, практичне заняття	[1,2,3,7]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до практично го заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 3. Технологія розробки основних розділів бізнес-плану</p> <p>Опис основних частин розділу. Опис продукції (послуги) підприємства. Аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів впливу. Визначення тактики підприємства.</p>		Лекція, практичне заняття	[3,4,5,7]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до практично го заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 4. Маркетинг план як складова частина бізнес-плану</p> <p>Завдання розділу, логіка його розробки. Стратегія маркетингу. Фінансові потреби на реалізацію плану маркетингу. Прогнозування обсягів продаж</p>		Лекція, практичне заняття	[5,6,9,11]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до практично го заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 5. Особливості складання організаційного плану Основні цілі та завдання організаційного плану. Структура організаційного плану. Вибір організаційної структури та визначення потреби в управлінському персоналі. Календарний план-графік реалізації підприємницького проекту.</p>	Лекція, практичне заняття	[1-8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 6. Фінансовий план як складова бізнес-плану Зміст, завдання та методи фінансового планування. Прогноз звіту про доходи і видатки. Рух грошових коштів внаслідок фінансової діяльності підприємства. Прогноз балансу активів та пасивів підприємства.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,3,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 7. Аналіз потенційних ризиків і управління ними Сутність та види підприємницького ризику. Структура та цілі розробки розділу “Оцінка ризиків”. Методика оцінки впливу ризиків та напрями їх мінімізації.</p>	Лекція, практичне заняття	[2,4,6,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 8. Діагностика бізнес-плану та оцінка ефективності його реалізації Сутність і показники ефективності бізнес-плану. Економічна ефективність бізнес-плану. Соціальна ефективність бізнес-плану. Визначення комерційної ефективності бізнес-плану. Критерії оцінки ефективності бізнес-плану. Термін окупності бізнес-проекту.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,3,4,10,11,12,]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття.	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 9. Розроблення та реалізація програм підвищення</p>	Лекція, практичне заняття	[9-12]	Опрацювати лекційний	5 балів	До наступного заняття за

<p>конкурентоспроможності бізнесу Концепція розробки та основні елементи програми підвищення конкурентоспроможності бізнесу Передумови та етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності бізнесу Програми підвищення якості продукції та ефективності підприємницької діяльності</p>			<p>матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>		<p>розкладом</p>
<p>Тема 10. Особливості бізнес-планування реорганізації підприємства регіону</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2,5,13]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття,</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
<p>Вимоги до індивідуальної роботи</p>	<p>Студент складає власний бізнес-план та представляє його. Головна мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень. Індивідуальне завдання має бути представлено на перевірку за 1 тиждень до закінчення семестру та захищене та оцінюється у 10 балів (max)</p>

<p>Практичні заняття</p>	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p> <p>Під час практичних занять студенти усно доповідають на обрані питання, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями практичного заняття, приймають участь в обговоренні практичних питань, вирішують ситуаційні вправи, проходять тестування, використовують сучасні інтерактивні методи отримання знань. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 30 балів протягом семестру</p>
<p>Самостійна робота</p>	<p>Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом і складає відповідно 60 год. Самостійна робота передбачає опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Рекомендованим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Такий підхід сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни та оцінюється в 10 балів (max)</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<ul style="list-style-type: none"> - оцінка за відповіді та тестування під час аудиторних занять (30 балів); - оцінка за індивідуальну (презентаційну) роботу або сертифікат (10 балів); - оцінка за самостійну роботу (10 балів).
<p>7. Політика курсу</p>	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який</p>	

веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Бескровна Л.О. Бізнес-планування підприємства: навч. посіб. / Л.О. Бескровна. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2012. – 124 с.
2. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г. Васильців, Я.Д. Качмарик, В.І. Блонська, Р.Л. Лупак. – К.: Знання, 2013. – 173 с.
3. Бочко О.Ю. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери: навч. посіб. / О.Ю. Бочко, В.Ф. Проскура. – К.: Ліра-К, 2014. – 218 с.
4. Данилюк М.О. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. / М.О. Данилюк. – К.: Ліра-К, 2015. – 328 с.
5. Іванова, В.В. Планування і контроль на підприємстві: навчальний посібник / В В Іванова. —2-е видання. — Суми : Університетська книга, 2019. — 443 с.
6. Планування діяльності підприємства: навчальний посібник / А. Ф. Бурик, О. М. Світовий, О. Г. Мачушенко та ін. — К. : Центр учбової літератури, 2017. — 260 с
7. Шаповалова, Т.В. Планування та інновації в соціальному розвитку: навчальний посібник /Т В Шаповалова. — Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2017. — 148 с.: іл.
8. Варналій З.С. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с
9. Макаренко С.М., Олійник М.Н. Бізнес-планування: навч.-метод. посіб. / С.М. Макаренко, М.Н. Олійник. –Херсон: «ТОФ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. –224 с.
10. Македон В. В. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. В. Македон. – 2-ге вид., перероб. і доп.. – К.: ЦНЛ, 2018. –236 с.
11. Козловський В. О. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – 2-ге вид., перероб. і доп.. – Вінниця : видво ВНТУ, 2016. –190 с.
12. Кучеренко В. Р. Бізнес-планування підприємства : навч. посіб. / В. Р. Кучеренко, В. А. Карпов. – 2-ге вид., перероб. і доп. –К. : Знання, 2016. –423 с.
13. Должанський З. І. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посіб. / З. І. Должанський, Т. О. Загорна. –К. : ЦУЛ, 2019. –384 с.

Викладач

Мацола С.М.